

ปาฐกถาพิเศษ

“วิญญูณของความเป็นทหาร”

โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วันศุกร์ ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙

ผมขอขอบคุณ ผู้บัญชาการทหารบก และ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ให้โอกาสผมได้มาพูดกับนายทหาร และนักเรียนนายร้อยในวันนี้ ผมเองมีความสำนึกอยู่เสมอว่าผมมีหน้าที่ที่จะต้องตอบแทนบุญคุณสถาบันหลาย ๆ สถาบัน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผม และการทำหน้าที่ในการรับราชการของผม โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นสถาบันหนึ่งที่ผมไม่มีวันลืมว่ามีบุญคุณแก่ผม และได้ทำให้ผมเป็นผมอยู่จนถึงทุกวันนี้ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้ให้อนาคตที่ดีแก่ผม สอนให้ผมรู้จักความรักสามัคคี สอนให้รู้จักคำว่า เพื่อนตาย ที่เราจะตายร่วมกันทั้งในยามปกติ และในยามสงครามหรือในยามฉุกเฉิน สอนให้รู้จักว่าเกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

เพราะฉะนั้นที่มาวันนี้จึงมาด้วยความภูมิใจ และยินดีเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะที่ได้พบกับนักเรียนนายร้อย ซึ่งพวกเราถือว่าเป็นหน้าที่ของพวกเรา ที่จะต้องดูแลนักเรียนนายร้อยทุกรุ่นทุกคน เพราะนักเรียนนายร้อยเราถือว่าเป็นเหมือนลูกเหมือนหลานของเราที่จะต้องดูแลให้เขาเติบโตขึ้นมาให้เป็นนายทหารที่ดี เป็นคนดีให้ได้ ถ้าเรามองกลับไปในอดีตเราจะพบว่า กองทัพบกของเราได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชนมาโดยตลอดเวลา เป็นที่พึ่งของประชาชนมาโดยตลอด กองทัพบกมาจากไหน ส่วนหนึ่งก็คือมาจากโรงเรียนนายร้อยของเรา ที่เติบโตออกไปเป็นนายทหาร และก็ทำหน้าที่ต่าง ๆ ให้กับชาติบ้านเมือง แม้แต่ในทางการเมืองก็ได้ทำนั้น เป็นหน้าที่ของกองทัพบกที่จะต้องทำต่อไป กองทัพบกจะทำต่อไปได้ก็โดยที่มีสายเลือดใหม่ๆ อย่างพวกเธอทั้งหลายเติบโตขึ้นไปดูแลกองทัพบกแล้วก็ทำตัวให้เป็นความหวังของชาติบ้านเมือง ทำกองทัพบกให้เป็นที่พึ่งพาของชาติบ้านเมือง ทำกองทัพบกของเราให้เป็นเสาหลักในการรักษาอธิปไตย และความมั่นคงของชาติของเราให้ได้ วันนี้ที่จะมาพูดโดยเฉพาะกับนักเรียนนายร้อยเรื่องวิทยาการสมัยใหม่ คนนี้รู้น้อยมาก เพราะว่าอายุมากโบราณแล้ว ตอนเป็นนักเรียนนายร้อยก็ไม่ได้เรียนมากอย่างที่นักเรียนนายร้อยสมัยนี้เรียนกัน เดี่ยวนี้มีสิ่งเปลี่ยนแปลงวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งตามไม่ทัน เพราะฉะนั้นวันนี้จะไม่พูดเรื่องวิทยาการ แต่จะพูดเรื่องความสำคัญของนักเรียนนายร้อย และความสำคัญของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อกี้พูดว่ามีสิ่งเปลี่ยนแปลงซึ่งตามไม่ค่อยทัน แต่ขอบอกว่า **สิ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลงและจะไม่วันเปลี่ยนแปลง** ทั้งกาย และวาจา ใจ ของเรา ก็คือ เราเป็นลูกพ่อเดียวกัน รัชกาลที่ ๕ ให้กำเนิดพวกเรา มา ทุกคนเป็นลูกของท่าน เพราะฉะนั้นเราคือคนที่มีพ่อคนเดียวกัน เรื่องนี้ต้องไม่เปลี่ยนแปลง และไม่มีวันที่จะเปลี่ยนแปลง เราปฏิญาณคำสัตย์ปฏิญาณดำเดียวกันมาโดยตลอด ประโยคเดียวกันมาโดยตลอด สิ่งนี้จะต้องไม่เปลี่ยนแปลง เราจะต้องยึดมั่น ทั้งโดยเลือดเนื้อวิญญูณของความเป็นนักเรียนนายร้อยในสิ่งเหล่านี้ว่า เราได้ปฏิญาณต่อหน้าพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ เราได้ปฏิญาณต่อธงชัยเฉลิมพลประโยคเดียวกัน เพราะฉะนั้นเราจะเป็นอย่างเพื่อนตายด้วยกัน ทำหน้าที่ของเรา เพราะเราเป็นลูกของรัชกาลที่ ๕ ด้วยกัน เมื่อกี้ได้พูดถึงเรื่องว่าเกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ที่จริงวลีประโยคนี้คนนี้เป็นคนคิด และพยายามพูดให้คนไทยเข้าใจ

ว่าเราเกิดมาในแผ่นดินนี้เรามีหน้าที่หลายอย่าง แต่หน้าที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งก็คือการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ถ้าเราไปเปิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ เขาจะกำหนดหน้าที่ของคนไทยไว้ แต่ไม่มีคำนี้หรอก ไม่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่า คนไทยเกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ไม่มี แต่เราต้องมีถึงไม่มีในรัฐธรรมนูญ แต่เราต้องทำ เราจะต้องรู้ว่าเราเกิดมาเราต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ตอบแทนอย่างไร เป็นเรื่องยากที่จะอธิบาย แต่ก็พอจะพูดสรุปได้ว่าเราต้องเป็นคนดี คนดีถึงจะคิดเรื่องดี พูดเรื่องดี ทำเรื่องดี การตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน คนดีเท่านั้นถึงจะทำ ถ้าคนไม่ดีก็คิดไม่ถึงหรอก ถ้าถามว่าคนดีคืออย่างไรอีก ก็ยากที่จะตอบว่า คนดีคือมีคุณสมบัติอย่างไร แต่ว่าโดยสามัญสำนึกถ้าเราบอกว่า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อย เป็นคนดี เราก็คงจะนึกออกว่าคนดีกับคนไม่ดีแตกต่างกันอย่างไร

มีเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่อยากให้เราได้ยินแล้วก็เข้าใจว่า เราเป็นทหารแต่ต้องพูดต่อไปว่า **เราเป็นทหารของชาติเป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** เมื่อคราวที่ไปพูดที่อื่นก็พูดทำนองนี้ว่า เราเป็นทหารของชาติ เป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็มีคนเถียงว่า ถ้าอย่างนั้นรัฐบาลก็สั่งทหารไม่ได้ คนที่เถียงนั้นเขาอาจจะไม่เข้าใจเรื่องทหารเลย หรือเขาไม่ชอบหน้าพวกเรา ก็ใต้อาจจะยกตัวอย่างให้ฟังให้เห็นชัด ๆ ว่า ทำไมเราถึงพูดว่า เราเป็นทหารของชาติเป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นักเรียนสมัยใหม่คงเล่นม้าไม่เป็น อาจจะเป็นเรื่องการพนันอย่างอื่นที่ใช้คอมพิวเตอร์ ใช้เครื่องมือเครื่องมือที่ทันสมัย แต่จะเล่าให้ฟังอย่างนี้ก็แล้วกัน เปรียบเทียบคนที่เล่นม้าถึงจะรู้เรื่องม้าดี และเรื่องการแข่งม้า การแข่งม้า ม้าจะมีคอก มีเจ้าของคอก คอกหนึ่งมีม้าหลายตัว ๕ ตัว ๑๐ ตัว ๒๐ ตัว ก็ได้เจ้าของคอกก็เป็นเจ้าของม้า เวลาจะไปแข่งเขาก็ไปเอาเด็กที่เราเรียกว่า จ็อกกี้ หรือเด็กขี่ม้า ไปจ้างให้เขาม้าขี่ม้า เขาจะขี่ม้า พอเสร็จจากการขี่ม้า เขาก็กลับไปทำงานอย่างอื่น วันนี้เขาขี่ม้าคอกนี้ พรุ่งนี้เขาขี่ม้าอีกคอกหนึ่ง เขาไม่ได้เป็นเจ้าของม้าหรอก เขาเป็นคนขี่

รัฐบาลก็เหมือนกับจ็อกกี้ คือ เข้ามาดูแลทหาร แต่ไม่ใช่เจ้าของทหารเจ้าของทหาร คือ ชาติ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัฐบาลเข้ามาดูแลกำหนดใช้พวกเราตามที่ประกาศนโยบายไว้ต่อรัฐธรรมนูญ เด็กขี่ม้าบางคนก็ขี่ดีขี่เก่ง บางคนก็ขี่ไม่ดี ขี่ไม่เก่ง รัฐบาลก็เหมือนกัน รัฐบาลบางรัฐบาลก็ทำงานดี ทำงานเก่ง บางรัฐบาลก็ทำงานไม่ดี หรือไม่เก่งก็มี นี่เป็นเรื่องจริง

เพราะฉะนั้น ที่พูดให้นักเรียนเข้าใจว่า เราต้องถือว่า เราเป็นทหารของชาติเป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่รัฐบาลเข้ามาดูแลในเรื่องอื่นๆ กับพวกเรา เรื่องใหญ่ๆ ที่ทหารกำลังทำอยู่ เช่น นโยบายการป้องกันประเทศก็ตา มนนโยบายความมั่นคงก็ตาม เป็นเรื่องใหญ่มาก ต้องวางนโยบายเป็นเวลา ๑๐ ปี หรือ ๒๐ ปี ฉะนั้นรัฐบาลที่เข้ามาอยู่ก็ต้องดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงกลาโหมหรือสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือส่วนงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดขึ้น มั่นยากที่จะมาเปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านั้น เพราะฉะนั้นเรื่องนี้จำเป็นต้องทำความเข้าใจกันให้ละเอียดให้ถ่องแท้ว่า ทหารอยู่ตรงไหน รัฐบาลอยู่ตรงไหน เจ้าของทหารอยู่ตรงไหน ที่นำเรื่องนี้มาพูดไม่ได้ต้องการให้เราเข้าใจไขว้เขว หรือรู้สึกไม่ดีต่อรัฐบาลที่จริงคนนี้ก็เคยเป็นรัฐบาลมา เพียงแต่ให้เข้าใจแยกแยะให้ออก ไม่ใช่ได้เถียง หรือไม่ใช่ดื้อดึง เพียงแต่ให้เข้าใจว่าเราอยู่ตรงไหน เข้าใจว่าเราอยู่ตรงไหน เราเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแน่นอนละ เราจะต้องมีระเบียบวินัยแบบแผน แต่ที่พูดอยากให้เราเข้าใจแต่เพียงว่า ไม่แต่เพียงเข้าใจว่าเราต้องถือว่าเราเป็นทหารของชาติ รัฐบาลเข้ามาแล้วก็ไป รัฐบาลเข้ามาแล้วก็ไป นั่นไม่ใช่เรื่องที่เรากำลังพูดถึงกันอยู่

ขอผ่านเรื่องนี้ไป แต่ก่อนจะผ่านไป ขอย้ำอีกทีว่า ที่นำมาพูดในที่นี้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ไม่ใช่พูดให้ต่อต้านให้ต้อตั้ง หรือทำตัวไม่ดีต่อรัฐบาล ไม่ใช่อย่างนั้น ต้องทำตัวดีที่สุด ไม่ว่าจะป็นรัฐบาลหรือใครก็ตาม แต่ต้องเข้าใจว่าเรา เป็นทหาร เพลงก็มี นักเรียนก็คงจะร้องได้ เราเป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจะเป็นอยู่อย่างนั้น โดยตลอดชีวิต

มีฝรั่งพูดกันว่า the old soldier never die ซึ่งแปลง่ายๆ ศัพท์ภาษาอังกฤษง่ายๆ ถ้ามองอาจารย์ กองอักษรศาสตร์ ก็แปลได้ คนไทยพวกเราที่เป็นทหาร คล้ายๆ กับที่ฝรั่งเขาพูด เราพูดกันอยู่เสมอ นักเรียนอาจจะยังไม่ได้อินกันบ้างก็มี แต่คนที่อยู่ในแวดวงของทหาร และพี่น้องเป็นทหารจะมีความรู้สึก เหมือนกับที่กำลังจะพูดต่อไปนี้ว่า พวกเราเมื่อได้เป็นทหารครั้งหนึ่งแล้ว จะต้องเป็นทหารไปจนตลอดชีวิต ไม่ใช่ว่าเกษียณแล้วก็เลิกเป็น หรือลาออกแล้วก็เลิกเป็น ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นเพราะคนที่ป็นทหาร จะต้องเป็นทหารด้วยเลือดเนื้อ วิญญาณ จิตใจ ทุกอย่างอยู่ในสายเลือด “ฉะนั้นเมื่อเราเป็นทหารครั้งหนึ่ง เราต้องเป็นทหารไปจนตาย ทุกคนที่ออกไปแล้ว ออกไปจากโรงเรียนนายร้อย ไปรับราชการทหาร เกษียณแล้วคงจะมีความรู้สึกว่ แม้จะเป็นนายทหารนอกราชการแต่ในนี้คือทหารแท้ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงจิตวิญญาณของทหารได้ ไม่ว่าจะรวยเป็นเศรษฐี หรือจนเป็นยาก หรือจะไปอยู่ที่ไหนอย่างไร ในนี้ยังมีเลือดเนื้อและวิญญาณของทหารอยู่ตลอดเวลา ถ้าใครไม่รู้สึกลอย่างนั้น ก็ไม่ควรมาเป็นทหาร” ถ้านักเรียนนายร้อยที่นั่งอยู่ที่นี้ ไม่มีความรู้สึกอย่างนั้น ก็ขอให้ไปคิดให้ดีกว่า จะรับราชการทหารต่อไปหรือไม่ เพราะถ้าเป็นทหารแล้วไม่มีเลือดวิญญาณของความเป็นทหาร ความรักชาติก็ไม่มี ความเสียสละก็จะไม่มี ความที่จะลุกขึ้นต่อสู้เพื่อสถาบันทหารของเราก็ไม่มี เพราะฉะนั้นขอกล่าวซ้ำอีกทีว่า ถ้าใครเป็นทหารแล้วไม่มีเลือดเนื้อชีวิตความเป็นทหารขออย่าได้เป็นดีกว่า

ทหารมีค่านิยมที่คนพยายามนิยมขึ้นมา เราเรียกตัวเราว่า ทหารอาชีพ มีแผ่นใสไหมข้างหลัง ก็นักเรียนก็ลองอ่านดู ว่าในแผ่นใสนั้นทหารอาชีพคืออะไร เมื่อเป็นทหารอาชีพแล้ว ก็ต้องเป็นทหารมืออาชีพด้วย จะอ่านให้ฟัง คงจะไม่เสียเวลาไปซักกี่นาทีว่า ทหารอาชีพคือทหารที่มีเลือดเนื้อจิตวิญญาณแห่งความเป็นทหาร อยู่ในตนครบถ้วนสมบูรณ์ กล่าวคือ รัก และเชิดชูสถาบันทหาร เทิดทูน และจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ดำรงความซื่อสัตย์สุจริตและเสียสละต่อตน ต่อครอบครัว ต่อสถาบัน และต่อชาติบ้านเมืองอย่างมั่นคง เป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยแท้ ไม่เกี่ยวข้องกับ การเมือง และนักการเมือง ภูมิใจในเกียรติศักดิ์ของทหาร และความเป็นทหาร รักและดำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี ของทหาร และสถาบันทหารด้วยชีวิต รู้และเข้าใจว่า เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน อีกข้อหนึ่งข้างล่าง ที่เขียนว่าทหารมืออาชีพ เพื่อเตือนว่า เมื่อเป็นทหารแล้ว ต้องเป็นทหารที่มีอาชีพจริงๆ ทหารมืออาชีพคืออย่างไร ทหารมืออาชีพคือ ทหารที่รอบรู้อย่างละเอียดถูกต้องและลึกซึ้ง ในวิชาการตามตำแหน่งหน้าที่ของตน เป็นนักเรียนนายร้อยก็ต้องรู้จักซึ้งในหน้าที่ของนักเรียนนายร้อย เป็นผู้บังคับบัญชาที่ประพฤติปฏิบัติตน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกมิติ รูปร่างดี สง่าผ่าเผย มีวินัยเฉียบขาด ทุกกาลและเทศะ รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนแต่เข้มแข็งและเด็ดขาด ไม่หวั่นเกรงภัยอันตรายใดๆ อย่างมีเหตุผล เป็นที่พึ่ง ของเพื่อนทหารร่วมชีวิต และประชาชนได้จริง ทหารมืออาชีพจะต้องเป็นอย่างนั้น ถ้าโรงเรียนนายร้อย ของคุณกมลนี้ มีหน้าที่เพาะบ่มนักเรียนนายร้อยให้เป็นทหารอาชีพและทหารมืออาชีพ ก็ต้องทำให้ได้ ถ้าเชื่อที่ผมพูด อย่างที่พูดเมื่อกี้ี้ ถ้าทำไม่ได้เพราะบ่มให้นักเรียนมีเลือดเนื้อวิญญาณของทหารไม่ได้ก็เสียเวลา และเสียเงินหลวงเปล่าๆ ที่นี้ขอพูดเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อย และนักเรียนนายร้อย โดยเฉพาะ

ชาติบ้านเมืองของเราเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่อยู่อาศัยของเรา เป็นประเทศของเรา เรามีหน้าที่ที่จะต้องดูแลรักษา เรามีหน้าที่ที่จะปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เรามีหน้าที่ที่จะทำตามบรรพบุรุษของเรา ที่ได้ดำรงความเป็นไทยไว้ให้กับเราจนถึงทุกวันนี้ โรงเรียนนายร้อย จปร. มีหน้าที่เตรียมนักเรียนนายร้อยให้เป็นทหารอาชีพ และทหารมืออาชีพอย่างที่กล่าวเมื่อตะกี้นี้ โรงเรียนนายร้อยเป็นเข้าหลอมที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ต่อจากโรงเรียนเตรียมทหารของผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหารที่กรุณาในวันนี้ด้วย เมื่อนานเท่าไรไม่รู้ ๕,๖,๗,๘ เดือน หรือปีหนึ่ง เคยไปพูดที่โรงเรียนเตรียมทหารครั้งหนึ่ง โดยผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร ได้กรุณาเชิญให้ไปพูด เมื่อกี้ได้บอกกับผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยว่าต้องหลอมนักเรียนนายร้อยให้เป็นคนดี กึกกว้างๆ อย่างเมื่อกี้ที่ว่าคนดี นักเรียนนายร้อยที่ดีเป็นอย่างไร แต่เอากันว่าต้องหลอมนักเรียนเป็นคนดีให้ได้ นักเรียนก็ต้องยอมให้โรงเรียนนายร้อยหลอมให้เป็นนักเรียนนายร้อยที่ดี จบออกไปเป็นนายทหารที่ดีให้ได้ ทหารที่ดี หรือ คนดีทั่วไป ต้องมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม แต่ทหารที่ดียังมีความหมายแตกต่างเฉพาะ ออกไปอีกเพราะว่าเมื่อเราแต่งเครื่องแบบเรามีสิทธิถืออาวุธ เรามีเครื่องแบบที่เราภาคภูมิใจได้ คนอื่นสวมไม่ได้ นอกจากนักเรียนนายร้อย เรามีความสง่างามเผย ซึ่งโรงเรียนนายร้อยจะต้องหลอมให้ได้ มีคนพูดกันว่าสมัยก่อน สมัยนี้อาจจะไม่พูดแล้ว แต่ก็เคยมีคนพูดว่า โรงเรียนนายร้อยสอนแค่ให้ยิงปืนเป็น รบเป็นเท่านั้นเอง ไม่สอนอะไรเลย มีอยู่แค่นั้นที่สอนกัน ที่จริงไม่ใช่ โรงเรียนนายร้อยสอนเท่ากับสถาบันอื่นๆ ในมหาวิทยาลัย และยังไปกว่านั้น โรงเรียนนายร้อยยังสอนให้นักเรียนนายร้อยเป็นคน ที่จริงก็เป็นคนอยู่แล้ว แต่เป็นคนที่แตกต่างกันไปจากนักเรียนสถาบันอื่นๆ โรงเรียนนายร้อยเป็นเข้าหลอม ให้รู้จักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รู้จักความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละ และรู้จักความจงรักภักดี โรงเรียนนายร้อยมีหน้าที่เตรียมคนไปสู่ กองทัพต่างๆ ไปสู่สังคม ให้นักเรียนไปสู่ความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่ โรงเรียนนายร้อยชอบที่จะสอนให้นักเรียน สำนึกในเกียรติยศ และในเกียรติศักดิ์ของโรงเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยจำต้องสอนให้นักเรียนนายร้อย มีความหยิ่งผยอง ในสถาบันทหาร ในสถาบันโรงเรียนนายร้อย เมื่อกี้ได้พูดถึงว่า โรงเรียนนายร้อยต้องเตรียม นักเรียนนายร้อยให้เป็นทหารอาชีพ และเป็นทหารมืออาชีพให้ได้ อันนี้ก็คงเป็นที่เข้าใจกัน แต่มีประโยคหนึ่ง ที่น่าสนใจก็คือว่า ผู้บังคับบัญชาต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ประโยคนี้สำคัญ เพราะว่าต่อไปนักเรียนนายร้อยก็จะออกไปมีผู้ใต้บังคับบัญชา

การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีเป็นแบบอย่างไม่ใช่่ง่าย ๆ ยาก แต่เราจะต้องทำ ไม่ใช่ทำเพราะเรามีหน้าที่ มีกฎ ระเบียบ ที่ต้องทำ แต่ทำเพราะเรามีใจที่จะต้องทำ เราต้องมีความรักผู้ใต้บังคับบัญชา ความปรารถนาดี ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและใจของเรามุ่งมั่นว่าเราจะประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยไม่ต้องสั่งสอนเลย เพียงแต่ทำให้ดู ตั้งแต่ตื่นขึ้นมาจนนอน ตั้งแต่เป่าแตรปลุกจนถึงเป่าแตรนอน ตั้งแต่เริ่มฝึกจนถึงเลิกฝึก ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างทุกอย่าง นักเรียนนายร้อยมี ๔ ชั้นปี จะต้องวางแผน นักเรียนนายร้อยคงเข้าใจคำว่าวางแผน วางแผนว่า จบจากโรงเรียนนายร้อยจะไปไหน จะไปให้ถึงไหน จะไปเส้นทางไหน เพื่อให้ไปถึงที่ไหน หมายความว่า ชีวิตของเราเมื่อจบเป็นร้อยตรีแล้ว เราจะไปอย่างไร ไปให้ถึงไหน อย่างนี้นักเรียนนายร้อยจะต้องมีอยู่ในใจของตัวเอง ต้องคิดตั้งแต่เป็นนักเรียน เตรียมทหาร เมื่อจบแล้วจะไปให้ถึงไหน ไปอย่างไร นอกจากคิดเองแล้ว ก็จะต้องดูตัวอย่างที่มีในกองทัพของเรา วันนี้มีตัวอย่างมาให้ดู นังอู่โน่น ๔ ท่าน พลเอก ชวลิต เคยเป็นนายกรัฐมนตรึมาแล้ว พลเอก สุรยุทธ์ เคยเป็นผู้บัญชาการทหารบก เคยเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด เดี่ยวนี้เป็นองคมนตรี พลเอก อู๊ด เป็นอดีตปลัดกระทรวงกลาโหม พลเอก พงษ์เทพ นี้ก็อดีตเสนาธิการทหารบก มีแบบให้ดูเยอะ เป็นตัวอย่างที่เราจะต้อง

ปฏิบัติตามได้ทั้งนั้น สิ่งนี้นักเรียนนายร้อยจะต้องคิด นักเรียนนายร้อยจะต้องมีมาตรฐาน หมายความว่า มีมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ มีมาตรฐานในการดำรงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนนายร้อยต้องมีเกียรติยศ มีศักดิ์ศรี ต้องยึดมั่นในเกียรติศักดิ์ ต้องภูมิใจในเครื่องแบบ อันนี้พูดมาหลายครั้ง ขอพูดอีกที่ว่า เราต้องภูมิใจในเครื่องแบบของเรา นักเรียนนายร้อยต้องเป็นคนดี ต้องไม่ยอมเป็นคนเลวเป็นอันขาด คนที่เป็นคนเลว คนไม่ดี ก็เพราะมีกิเลส กิเลสคืออะไรก็คงสอนแล้ว ถ้าตราบไต่เรามีกิเลสก็จะเป็นคนไม่ดี ถ้าตราบไต่เราละกิเลสได้ เราก็จะเป็นคนดี นักเรียนนายร้อยต้องเป็นคนที่บริสุทธิ์เหมือนแก้ว ไม่มีต่างพร้อย ต้องบริสุทธิ์ ต้องสะอาดและต้องสง่าผ่าเผย ต้องสง่างาม นักเรียนนายร้อยต้องกล้าหาญ กล้าหาญทั้งกายและใจ กล้าที่จะเผชิญความจริง กล้ายอมรับความจริง และไม่หวั่นกลัวในสิ่งที่จะทำความดี

นักเรียนนายร้อยสมัยนี้ จะกี่ปีมาแล้วไม่อาจจะบอกได้ ตั้งแต่เรามีที่นักเรียนนายร้อยเรียกว่า ทูลกระหม่อมอาจารย์ คือ สมเด็จพระเทพฯ ได้มาดูแลโรงเรียนนายร้อย นับว่าเป็นบุญมหาศาลของพวกเรา เป็นพระมหากรุณาอันยิ่งใหญ่ของสมเด็จพระเทพฯ ที่มาดูแลพวกเรา ทำให้พวกเราได้รับความรู้ ได้ใกล้ชิดเบื้องพระบาท ได้รับการยกย่องจากสังคม เป็นเรื่องที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนว่าเจ้านายอย่างสมเด็จพระเทพฯ จะทรงมีพระเมตตา ต่อโรงเรียนนายร้อยของเรา สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่พวกเราจะต้องจดจำไม่ลืม และก็ต้องตอบแทนบุญคุณ ขอให้ฉายภาพฉายแผ่นใสทั้ง ๔ ถ้าแผ่นใสทั้ง ๔ แผ่น หวังว่าจะเตือนพวกเราให้รู้ให้คิด ให้คิดออกว่า เราควรจะทำอย่างไรเมื่อเราเป็นนักเรียนนายร้อย นักเรียนนายร้อยจะตอบแทนบุญคุณแผ่นดินได้อย่างไร

ที่พูดมาทั้งหมดนี้ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยก็ฟังอยู่ด้วย ขอกล่าวซ้ำอีกที่เป็นความปรารถนาดีจริงๆ เป็นความรักซึ่งอยากจะมามอบให้แก่แก่นักเรียนนายร้อย จากจะเรียกว่าอะไรก็ตาม ก็เป็นออกมาจากสถาบันเดียวกัน เป็นความปรารถนาดีที่อยากเห็นพวกเราได้รับการยอมรับจากสังคม ได้รับการยอมรับจากสถาบันอื่นๆ อยากเห็นพวกเราได้ภาคภูมิใจในตัวเอง อยากเห็นพวกเราทำให้ผู้บังคับบัญชามีความภาคภูมิใจ ให้พ่อแม่ของเรา ได้ดีอกดีใจ นี่คือสิ่งที้อยากจะมาบอกว่า ถึงแม้ว่าได้ออกจากโรงเรียนนายร้อยไปแล้ว แต่จิตใจก็ยังเป็นห่วง และปรารถนาดีต่อโรงเรียนนายร้อยอยู่เสมอ หวังว่าคงจะเข้าใจ และก็คิดว่าที่พูดในวันนี้ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยก็ดี หรือนักเรียนนายร้อยก็ดี น่าจะได้ประโยชน์จากการพูดบ้าง ขอขอบใจที่ให้ผมได้มาพูด กับนักเรียน ขอให้ทุกคนโชคดี ขอขอบคุณมาก
